

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології**

**Силабус навчальної дисципліни  
«Актуальні проблеми ВІЛ-інфекції»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | Згідно з розкладом занять.<br>Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології<br>м. Одеса, вул. Олексія Маркевича, 1а                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Викладач(-і)</b>                                     | Чабан Т.В. д-р мед. наук, професор, завідувач кафедри.<br>Доценти: к. мед. наук Павленко О.В., Совірда О.С., Герасименко О.А., Мовлянова Н.В.<br>Асистенти: Верба Н.В., Бочаров В.М.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами:<br>Верба Наталія Вікторівна, завуч кафедри 0931109458,<br>E-mail: <a href="mailto:infectology@onmedu.edu.ua">infectology@onmedu.edu.ua</a> або <a href="mailto:nataliia.verba@onmedu.edu.ua">nataliia.verba@onmedu.edu.ua</a><br>Консультації: з 16.00 до 17.30<br>Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.<br>Календарно-тематичні плани практичних занять розміщені в матеріалах кафедри у блозі бібліотеки ОНМедУ за посиланням ( <a href="https://info.odmu.edu.ua/chair/infectious_diseases/">https://info.odmu.edu.ua/chair/infectious_diseases/</a> )<br>Письмові завдання будуть надсилатися по Вайбер (телефон 0931109458).<br>Письмові роботи надсилати на <a href="mailto:verbanatali1@gmail.com">verbanatali1@gmail.com</a> або <a href="mailto:nataliia.verba@onmedu.edu.ua">nataliia.verba@onmedu.edu.ua</a><br>Очні зустрічі під час карантину не проводяться. Відпрацювання онлайн - в Teams. Адреса в Teams: : <a href="#">Rewoking Infectious Diseases/ Відпрацювання пропущених занять</a> |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* – актуальні проблеми ВІЛ-інфекції, зокрема епідеміологічні особливості, патогенез, діагностику, лікування, профілактику та соціальні аспекти, пов'язані з розповсюдженням та подоланням цього захворювання.

*Мета дисципліни:* Опанування здобувачем вищої освіти знань з дисципліни закладає основи вивчення здобувачами сімейної медицини, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з диференційної діагностики

# МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

## Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології

ВІЛ-інфекції в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності. Особлива увага у викладанні дисципліни приділяється питанням ранньої діагностики, своєчасного призначення лікування хворим, що сприяє максимальному подовженню тривалості життя хворого та збереженню його якості, недопущення поширення захворювання.

### *Завдання:*

- виділити основні синдроми при ВІЛ-інфекції;
- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз ВІЛ-інфекції;
- визначати клінічні стадії ВІЛ-інфекції;
- планувати обстеження пацієнта та інтерпретувати отримані результати обстежень;
- визначати лікувальну тактику ведення пацієнта при ВІЛ-інфекції;
- ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;
- демонструвати вміння ведення медичної документації ВІЛ-інфікованих хворих.

### *Очікувані результати:*

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

*Знати:* етіологію, епідеміологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику ВІЛ-інфекції.

### *Вміти:*

- спілкуватися з хворим, збирати скарги, анамнез життя та захворювання, епідеміологічний анамнез, проведення опитування за органами та системами;
- проведення фізикального обстеження хворого та визначення основних симптомів захворювання;
- аналізувати результати лабораторних, функціональних та інструментальних досліджень;
- проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз;
- визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах;
- визначати характер та принципи лікування на підставі попереднього клінічного діагнозу;
- визначення заходів екстреної профілактики;
- доповідь результатів обстеження хворого, правильності встановлення діагнозу, диференційного діагнозу, обсяг призначеного обстеження, лікувальну тактику, оцінку прогнозу та працездатності.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### *Форми і методи навчання*

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

### *Методи навчання:*

#### **Лекція:**

**Практичні заняття:** мультимедійні презентації; слайди; відеофільми; демонстрація тематичних хворих; вирішення клінічних ситуаційних задач; відпрацювання навичок надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх госпіталізації, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару; відпрацювання навичок роботи в команді здобувачів, лікарів, інших учасників надання медичної допомоги.

**Самостійна робота:** самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять,

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології**

самостійне опанування алгоритмів спілкування з хворим.

*Зміст навчальної дисципліни:*

***Епідеміологічні та клінічні особливості ВІЛ-інфекції***

**Тема 1. Основні етапи поширення пандемії ВІЛ-інфекції. Сучасна епідеміологічна ситуація з ВІЛ-інфекції в світі та Україні.** Сучасне поняття про пандемію ВІЛ-інфекції в Україні та у світі в цілому. Підґрунтя для поширення ВІЛ-інфекції.

**Тема 2. Механізми і шляхи передачі ВІЛ. Групи ризику щодо інфікування ВІЛ. Передача ВІЛ-інфекції від матері до дитини.** Основні та можливі механізми зараження ВІЛ та шлях їх реалізації. Роль матері у передачі ВІЛ дитині, ведення вагітних і пологів при ВІЛ-інфекції.

**Тема 3. Структура ВІЛ, цикл реплікації.** Різновиди ВІЛ, патогенетичні особливості та механізми реплікації в організмі людини.

**Тема 4. Стійкість ВІЛ у навколишньому середовищі. Ступені ризику інфікування.** Можливості інфікування ВІЛ у повсякденному житті.

**Тема 5. Природний перебіг ВІЛ-інфекції.** Взаємодія ВІЛ з організмом людини при інфікуванні.

**Тема 6. ВІЛ і імунна система людини.** Вплив ВІЛ на функціонування імунної системи людини.

**Тема 7. Сучасна класифікація стадій ВІЛ-інфекції. Основні симптоми і синдроми.** Характеристика клінічного перебігу ВІЛ-інфекції. Симптоми та синдроми, які супроводжують різні клінічні стадії ВІЛ-інфекції.

**Тема 8. Поняття про опортуністичні інфекції. ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії.** Опортуністичні інфекції у ВІЛ-інфікованих, особливості перебігу. Інфекції та інвазії, які найчастіше супроводжують перебіг різних клінічних стадій ВІЛ-інфекції.

**Тема 9. Клінічні і епідеміологічні критерії діагнозу.** Основні критерії, які враховуються при підозрі на ВІЛ та встановленні заключного діагнозу.

***Особливості лабораторної діагностики ВІЛ-інфекції***

**Тема 10. Принципи та методи лабораторної діагностики ВІЛ-інфекції: ІФА, імуноблот, імунохроматографічний.** Особливості проведення, показання та інтерпретації отриманих результатів.

**Тема 11. Особливості використання експрес-тестів. Процедура тестування швидкими тестами. Поняття про швидкі тести. Порядок та правила використання експрес-діагностики ВІЛ-інфекції.**

**Тема 12. Помилки при проведенні процедури тестування швидкими тестами та оцінки результатів.** Помилки, можливість виникнення яких треба враховувати при тестуванні швидкими тестами.

**Тема 13. Молекулярно-генетичні тести. Метод проточної цитометрії.** Правила проведення, особливості підготовки до діагностики.

**Тема 14. Облік результатів та подальші кроки верифікації отриманих результатів.** Правила проведення.

**Тема 15. Тестування населення на ВІЛ. Наказ МОЗ України № 415 про «Порядок добровільного консультування і тестування на ВІЛ-інфекцію».** Загальні особливості та поняття.

**Тема 16. Поняття скринінгу на ВІЛ, його цілі (31 грудня 2021 року МОЗ України оновлено [Наказ № 794](#) «Про удосконалення системи управління якістю лабораторних досліджень у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу» з урахуванням оновлених рекомендацій ВООЗ).** Визначення поняття «скринінг», мета, завдання та особливості

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології**

проведення.

***Особливості консультування на ВІЛ-інфекцію та АРТ-терапія***

**Тема 17. Алгоритм дотестового консультування. Правила та етапи проведення.**

**Тема 18. Особливості післятестового консультування при негативному і позитивному результаті тестування на ВІЛ. Правила та етапи проведення.**

**Тема 19. Консультування різних груп населення (вагітних, осіб, які вживають ін'єкційні наркотики, робітників сексіндустрії, медичних працівників, та ін). Правила та етапи проведення.**

**Тема 20. Антитретовірусна терапія (АРТ) – поняття, основні групи препаратів, цілі та принципи призначення. Особливості проведення та чутливість ВІЛ до АРТ.**

**Тема 21. АРТ: міжлікарська взаємодія та найбільш поширені побічні ефекти. Сумісність препаратів, якість життя на АРТ.**

***Профілактика ВІЛ-інфекції, правові та соціальні аспекти надання медичної допомоги особам, що живуть з ВІЛ***

**Тема 22. Профілактика – основа боротьби з ВІЛ-інфекцією. Загальні правила профілактики зараження. Основні положення профілактики розповсюдження ВІЛ в Україні та світі.**

**Тема 23. Стратегія UNAIDS «Прискорення припинення епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу до 2030 р.». Індикатор «90-90-90» та «95-95-95». Особливості впровадження в Україні та світі.**

**Тема 24. Розуміння особистого і професійного ризику інфікування ВІЛ. Групи професій, які мають ризи інфікуватися ВІЛ, способи запобігання.**

**Тема 25. Дії медичного персоналу під час виникнення аварійної ситуації. Поняття про аварійну ситуацію та алгоритм дій при її виникненні.**

**Тема 26. Показання для проведення постконтактної профілактики. Поняття «постконтактної профілактики», особливості проведення в умовах сучасної медицини.**

**Тема 27. Нормативно-правові акти з організації медичної допомоги ВІЛ-інфікованим. Права та обов'язки ВІЛ-інфікованих. Дотримання лікарської таємниці при роботі з ВІЛ-інфікованими пацієнтами. Юридичні аспекти та роль сімейного лікаря у роботі з ВІЛ-інфікованими.**

**Тема 28. Поняття стигми та дискримінації. Вербальні, невербальні прояви стигми. Види стигм. Причини стигматизації та дискримінації уразливих до ВІЛ-інфікування груп населення. Шляхи подолання стигматизації і дискримінації. Поняття про толерантність.**

**Тема 29. Надання паліативної допомоги людям, які живуть з ВІЛ: концепція, задачі, принципи**

**Тема 30. Громадський рух і громадські організації. Роль спеціаліста з соціальної роботи у наданні допомоги людям, які живуть з ВІЛ. Роль суспільства у подоланні стигм та дискримінації ВІЛ-інфікованих.**

***Перелік рекомендованої літератури***

**Основна:**

- [Атлас дитячих інфекційних хвороб. Червона Книга](#) = Red Book Atlas of Pediatric Infectious Diseases / Керол Дж. Бейкер; переклад 3-го англ. видання. К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 744 с.
- *Атлас інфекційних хвороб* [М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.]; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології**

- *Інфекційні хвороби: підручник* / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 688 с.
  - *Infectious diseases: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад.* Затверджено МОН та МОЗ / Голубовська О.О., Андрійчин М.А., Шкурба О.В.; за ред. О.А. Голубовської. К.: ВСВ «Медицина», 2018. - 664 с.
  - *Інфекційні хвороби: підручник* / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 4-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 464 с. (кольорові)
  - *Тропічні хвороби: навч.посіб./* Козько В.М., Соломенник Г.О., Юрко К.Ю.-К.:ВСВ “Медицина”,2019.-384 с. ISBN 978-617-505-670-7
- Додаткова:

- **Електронний каталог бібліотеки ОНМедУ (<https://library.odmu.edu.ua/catalog/>)**
- Методичні розробки для здобувачів (відповідно до теми заняття)
- Методичні розробки для викладачів (відповідно до теми заняття)
- Методичні розробки для самостійної роботи здобувачів

**ОЦІНЮВАННЯ**

*Форми і методи поточного контролю:* усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв’язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

**Критерії поточного оцінювання**

| Оцінка                      | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Відмінно<br/>«5»</b>     | Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.   |
| <b>Добре<br/>«4»</b>        | Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення. |
| <b>Задовільно<br/>«3»</b>   | Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.                                                 |
| <b>Незадовільно<br/>«2»</b> | Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.                                                                                     |

# МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

## Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології

*Форми і методи підсумкового контролю: залік.*

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

## САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Самостійна робота передбачає підготовку до кожного тематичного заняття.

## ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра інфекційних хвороб з курсом дерматовенерології**

*Політика щодо відвідування та запізнень:*

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.